

การศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียนตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

A study of needs of Learners' Attribute on Thai Twelve Values for Secondary Students

อจศรา ประเสริฐสิน*

Ujsara Prasertsin

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร 10110

Educational and Psychological Test Bureau, Srinakharinwirot University, Bangkok 10110 Thailand

*Corresponding author E-mail: ubib_p@hotmail.com

สมพร วันประกอบ

Somporn Wanprakob

โรงเรียนสตรีวัฒนาพัฒนาพร ในพระบรมราชินูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร 10500

Mahaprutaram Girls' School under the Royal Patronage of her Majesty the Queen, Bangkok 10500 Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มาสร้างและออกแบบเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย จำนวน 1,200 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย มาตราวัดคุณลักษณะผู้เรียนตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัด ตามโมเดลที่พัฒนาขึ้นที่มีความเฉพาะเจาะจงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็น เพื่อแสดงระดับของความต้องการจำเป็นด้านต่างๆ โดยใช้ค่าดัชนี PNI_{modified} ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนี PNI_{modified} จากมากไปหาน้อย

ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ด้านแรก คือด้านที่ 4 ใฝ่หาความรู้ ใฝ่ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม(PNI_{modified} =0.23) รองลงมาคือ ด้านที่1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (PNI_{modified} =0.22) และด้านที่ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ (PNI_{modified} =0.21) ตามลำดับ หากพิจารณารายชื่อคำถาม พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3 ข้อแรก คือ ข้อ 1 ฉันทวงแทนและพร้อมที่จะปกป้องประเทศชาติ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด(PNI_{modified} =0.29) รองลงมาคือ ข้อ 6 ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ (PNI_{modified} =0.27) และ ข้อ 19 ฉันมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และใฝ่เรียนรู้ (PNI_{modified} =0.26)

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้เรียน, ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ, นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

Abstract

The aim of this research was a study of needs of Learners' Attribute on Thai Twelve Values for Secondary Students. Researchers bring learners' attribute on Thai twelve values to build and design tools that will be used in quantitative. By collecting data with junior high school students and high school students from schools in different regions. The instrument used in this study was a measure of learners' attribute on Thai twelve values by the researcher has built a measuring instrument based on model developed specifically for high school students. The content validity was verified by experts. Found IOC values between 0.60-1.00. Analyze data needs to show the level of need for various aspects. Using the $PNI_{modified}$ index, priority ordering is used to sort the $PNI_{modified}$ indexes from descending order.

The results demonstrated that: The first 3 aspects of needed on Thai twelve values are the pursuit of knowledge both direct and indirect education ($PNI_{modified}=0.23$), the next is the patriotic religion monarchy ($PNI_{modified}=0.28$). And strengthened both body and mind, not giving up on the evil power ($PNI_{modified}=0.21$), respectively. If consider the question, find that the first 3 article that are most needed are article 1: I am tenacious and ready to defend the nation were most of needs ($PNI_{modified}=0.29$), followed by article 6: I participated in activities related to the monarchy ($PNI_{modified}=0.27$) and Article 19: I have a commitment, a willingness and a desire to learn. ($PNI_{modified}=0.26$), respectively.

Keywords: learners' attribute, Thai twelve values, secondary students

ความเป็นมา

หากเริ่มต้นนับตั้งแต่มีการปฏิรูปการศึกษาไทย แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่มุ่งให้ความสำคัญกับผลการเรียนของผู้เรียนสู่แนวคิดการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ตามที่ประกาศใช้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศ

ต่างๆ ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันสูงและต้องเร่งพัฒนาคนของตนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อให้สามารถรับมือกับสิ่งท้าทายดังกล่าวได้ ส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาในปี 2542 ที่ผ่านมามีประสบความสำเร็จเท่าที่ควรด้วยเหตุนี้นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยจึงต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการหล่อหลอมเยาวชนให้เติบโตขึ้นเป็นแรงงานที่มีศักยภาพ การปฏิรูปการศึกษาจึงเกิดขึ้นอีกครั้งในปี 2552-2561 ซึ่งมีกรอบแนวทางการปฏิรูป

การศึกษา 4 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (มติชนออนไลน์, 2562) ทั้งนี้ปัจจัยหลักประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพครูซึ่งเป็นจักรกลสำคัญในการขับเคลื่อนให้การปฏิรูปข้างต้นประสบความสำเร็จ (Reimers, 2003) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีเป้าหมายหลัก 3 ประการคือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) โอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา(มติชนออนไลน์, 2562)

ในการจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งจากการศึกษาและทบทวนผลการศึกษาวิจัยต่างๆ ทำให้พบปัญหาและความท้าทายที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาของระบบการศึกษาของไทยที่มีความซับซ้อนสูง และมีองค์ประกอบในการจัดการหลายด้าน คุณภาพของการศึกษาดำ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาสูง การมีข้อจำกัดในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ การกำกับดูแล

และการบริหารจัดการระบบการศึกษาของภาครัฐในด้านธรรมาภิบาลซึ่งบั่นทอนประสิทธิภาพของการนำประเด็นการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติในช่วงเวลาสองทศวรรษที่ผ่านมา และปัญหาบริบทของประเทศและของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ส่งผลต่อเรื่องการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิต ระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เชี่ยวชาญในเรื่องที่ถนัดและเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถดูแลสุขภาวะของตนเองและครอบครัวได้ และที่สำคัญคือ มุ่งเน้นให้บุคคลเหล่านั้นเป็นคนมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่กำหนดให้การศึกษาต้องทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรมเพื่อสร้างคนดี มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม มีการพัฒนาศักยภาพของคนตลอดช่วงชีวิต ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ด้วย (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562)

สำหรับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น

พลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และ ปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

สำหรับการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ข้อนี้ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แสดง

บทบาทออกมาตอบรับกับนโยบาย "ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ" รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประกาศรับนโยบาย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการสร้างค่านิยมคนไทยใหม่ (เดลินิวส์ วันที่ 17 กรกฎาคม 2557, 2557) ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออก ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557) ที่ ศธ 04010/ว 1324 ลงวันที่ 29 กันยายน 2557 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติ เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) โดยทางกระทรวงศึกษาธิการได้นำค่านิยม 12 ประการใส่ไว้ในแผนยุทธศาสตร์ (โพสทูเดย์ วันที่ 13 ตุลาคม 2557, 2557) อีกทั้งผลักดันค่านิยม 12 ประการนี้ให้ทาง สมศ. ดำเนินการผลักดันต่อไป (แนวหน้า วันที่ 18 กันยายน 2557, 2557) โดยทาง สมศ. ได้ใส่ตัวบ่งชี้ 'ค่านิยม 12 ประการ' เป็นตัวบ่งชี้ประเมินคุณภาพสถานศึกษา หลังกระทรวงศึกษาธิการเสนอตามนโยบาย คสช. ตั้งแต่รอบ 3 โดยระบุว่า การประเมินรอบสี่จะเพิ่มในระดับอาชีวและอุดมศึกษาด้วย (ไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 22 กันยายน 2557, 2557) และ กศน. ได้ร่วมประกาศขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการ (เดลินิวส์ วันที่ 23 กันยายน 2557, 2557) สำหรับในระดับอุดมศึกษา สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (2557) ได้ให้ความสนใจในการทำสำรวจความคิดเห็น ซึ่งก็พบว่า ประชาชน 96% ชี้อ่านนิยมนักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สำคัญ

สุด และ 64% มองว่าค่านิยม 12 ประการ เป็นสิ่งสำคัญที่คนไทยทุกคนควรมี

ด้วยเหตุผลที่กล่าวในข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่า ค่านิยม 12 ประการส่งผลต่อการจัดการศึกษา การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลจากการดำเนินการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในการที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ นี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ มาสร้างและออกแบบเครื่องมือที่จะนำไปใช้ในเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย จำนวน 1,200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย มาตรฐานวัดคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวัด ตามโมเดลที่พัฒนาขึ้นที่มี

ความเฉพาะเจาะจงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาแบบการให้ค่าคะแนน (Rating Scale) โดยเครื่องมือจะผ่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่า Item-Objective Congruence (IOC) พบค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน 2 กลุ่ม ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มละจำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความชัดเจน ด้านภาษา และกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการตอบ ซึ่งกำหนดไว้ในเบื้องต้นโดยประมาณใช้เวลาทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็น เพื่อแสดงระดับของความต้องการจำเป็นด้านต่างๆ โดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{modified} = (I-D)/D$ ซึ่ง I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด หรือสภาพที่ควรจะเป็น และ D (degree of success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนี $PNI_{modified}$ จากมากไปหาน้อย ค่าดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจต้องพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ตามสภาพที่ควรจะเป็น และที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ด้วยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) คำนวณจากค่าเฉลี่ยของ

สภาพที่ควรจะเป็น (I) และค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (D) เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นสำหรับคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือด้านที่ 4 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม ($PNI_{modified}=0.23$) รองลงมาคือ ด้านที่ 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ($PNI_{modified}=0.28$) และด้านที่ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ

($PNI_{modified}=0.21$) ตามลำดับ หากพิจารณารายชื่อคำถาม พบว่า ข้อ 1 ฉันทวงแทนและพร้อมที่จะปกป้องประเทศชาติ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.29$) รองลงมาคือ ข้อ 6 ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ($PNI_{modified}=0.27$) และ ข้อ 19 ฉันมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และใฝ่เรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.26$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
รวมทุกระดับชั้น (n=1,200)

ด้าน	I	D	I-D	(I-D)/D	ลำดับ
ด้าน 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.29	3.52	0.76	0.22	2
1. ฉันทวงแทนและพร้อมที่จะปกป้องประเทศชาติ	4.21	3.26	0.94	0.29	1
2. ฉันแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ เชิดชูความเป็นชาติไทย	4.23	3.37	0.85	0.25	3
3. ฉันปฏิบัติตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ	4.37	3.70	0.67	0.18	5
4. ฉันส่งเสริมทำนุบำรุงและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาด้วยความเลื่อมใสศรัทธา	4.27	3.51	0.77	0.22	4
5. ฉันจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	4.48	4.01	0.47	0.19	6
6. ฉันมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์	4.17	3.29	0.88	0.27	2
ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน	4.28	3.64	0.64	0.18	10
7. ฉันปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.26	3.56	0.70	0.20	1
8. ฉันปฏิบัติตนโดยคำนึงถึง ความถูกต้อง และละเอียดต่อการกระทำผิด	4.27	3.75	0.52	0.14	6
9. ฉันช่วยเหลือสังคมและบุคคลตามที่สมควรทำ	4.26	3.67	0.59	0.16	5
10. ฉันละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น	4.22	3.60	0.62	0.17	4
11. ฉันอดทนมุมานะที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต	4.34	3.65	0.68	0.19	3
12. ฉันไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก แม้ถูกเหยียดหยามก็ยังสามารถยืนหยัดสู้	4.34	3.64	0.70	0.19	2
ด้านที่ 3 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	4.46	3.80	0.67	0.18	9
13. ฉันระลึกถึงและซาบซึ้งในบุญคุณของพ่อแม่ครูอาจารย์	4.55	4.06	0.49	0.12	6
14. เมื่อมีโอกาสฉันจะหาทางตอบแทนผู้มีพระคุณกับฉันเสมอ	4.50	3.87	0.63	0.16	4
15. ฉันประพฤติตนตามคำสอนของพ่อแม่ผู้ปกครองครูอาจารย์	4.45	3.62	0.83	0.23	1
16. ฉันช่วยงานของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ด้วยความเต็มใจ	4.44	3.65	0.79	0.22	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	I	D	I-D	(I-D)/D	ลำดับ
17. หากมีสิ่งใดที่ฉันพอจะช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ยากกับฉันได้ ฉันจะไม่ปฏิเสธเลย	4.40	3.71	0.69	0.19	3
18. ฉันแสดงความเคารพรัก ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียงของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์	4.42	3.86	0.57	0.15	5
ด้านที่ 4 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม	4.40	3.57	0.83	0.23	1
19. ฉันมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และใฝ่เรียนรู้	4.46	3.53	0.93	0.26	1
20. ฉันหมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม	4.34	3.44	0.90	0.26	2
21. ฉันให้ความสำคัญกับงานที่ได้รับมอบหมายทุกชิ้น	4.41	3.53	0.88	0.25	3
22. ฉันพยายามทำงานสำเร็จตามที่หวังแม้จะมีอุปสรรคมากเพียงใดก็ตาม	4.41	3.68	0.73	0.20	6
23. ฉันพยายามแก้ปัญหาให้สำเร็จโดยการถามผู้รู้ เมื่อไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้	4.39	3.65	0.74	0.20	5
24. ถ้าพบข้อผิดพลาดหรือบกพร่องของงานที่ทำ ฉันจะทบทวนทั้งทางกาย และใจ เพื่อช่วยให้งานสมบูรณ์ที่สุด	4.38	3.60	0.79	0.22	4
ด้านที่ 5 รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย	4.39	3.72	0.67	0.18	8
25. ฉันประพฤติตนให้เห็นถึงความเป็นผู้มีวัฒนธรรมไทย	4.40	3.61	0.79	0.22	1
26. ฉันภูมิใจทุกครั้งที่ได้แสดงความเป็นไทยให้ต่างชาติเห็น	4.46	3.87	0.58	0.15	6
27. ฉันสนใจและมีความสุขที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย	4.35	3.72	0.63	0.17	5
28. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีไทยให้ผู้อื่นได้รับรู้	4.41	3.75	0.67	0.18	4
29. ฉันเห็นคุณค่า ความสำคัญที่จะสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีไทย	4.45	3.76	0.69	0.18	3
30. ฉันเลือกรับวัฒนธรรมของต่างชาติมาใช้ได้อย่างเหมาะสม โดยคงวัฒนธรรมประเพณีไทย	4.26	3.59	0.68	0.19	2
ด้านที่ 6 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์	4.37	3.63	0.73	0.20	5
31. ฉันชอบช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวม	4.40	3.67	0.73	0.20	4
32. ฉันประพฤติปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคำสัญญา	4.34	3.53	0.80	0.23	1
33. ฉันดำรงตนโดยรักษาศีลธรรมจรรยาที่ถูกที่ควร	4.33	3.53	0.80	0.23	2
34. ฉันไม่พูดจาหรือกระทำการใดให้เกิดการเข้าใจผิดกัน	4.33	3.53	0.80	0.23	3
35. ฉันมีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น และช่วยเหลือกันในเรื่องต่างๆ	4.38	3.71	0.66	0.18	5
36. ฉันไม่คิดอยากได้ หรือไปนำสิ่งของของผู้อื่น หรือของส่วนรวม มาเป็นของตน	4.42	3.82	0.59	0.16	6
ด้านที่ 7 เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย	4.43	3.74	0.69	0.18	7
37. ฉันเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น	4.45	3.78	0.67	0.18	4
38. ฉันปฏิบัติตามหน้าที่และสิทธิของตนเอง	4.43	3.74	0.69	0.18	2
39. ฉันรับฟังความเห็นของทุกคน ในการทำงานร่วมกัน	4.48	3.82	0.65	0.17	5
40. ฉันยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ แม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม	4.42	3.78	0.64	0.17	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	I	D	I-D	(I-D)/D	ลำดับ
41. ฉันมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของตน โดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น	4.40	3.73	0.67	0.18	3
42. ฉันมีความรู้ ความเข้าใจในหลักประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.41	3.60	0.80	0.22	1
ด้านที่ 8 มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่	4.45	3.83	0.62	0.16	12
43. ฉันให้เกียรติผู้ใหญ่ ทั้งกายวาจาใจ	4.51	3.85	0.65	0.17	2
44. ฉันให้ความเคารพผู้ใหญ่ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.47	3.83	0.64	0.17	3
45. ฉันปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงร่วมของกลุ่ม	4.39	3.76	0.62	0.17	3
46. ฉันยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และกฎหมาย	4.44	3.86	0.58	0.15	5
47. ฉันไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น พร้อมดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น	4.46	3.78	0.68	0.18	1
48. ฉันดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้น โดยยึดความถูกต้องเป็นสำคัญ	4.44	3.88	0.57	0.15	6
ด้านที่ 9 มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ	4.42	3.71	0.70	0.19	6
49. ฉันเข้าใจและให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น	4.44	3.81	0.63	0.17	6
50. ฉันมีสติรู้ตัวตลอดเวลาว่าตัวเองกำลังทำอะไรอยู่	4.42	3.73	0.69	0.19	3
51. ฉันรู้ความคิดของตนเอง รู้การกระทำของตนเองเสมอ	4.46	3.80	0.66	0.17	4
52. ฉันวางแผนการทำงานก่อนลงมือปฏิบัติงานที่รับผิดชอบเสมอ	4.44	3.66	0.78	0.21	2
53. เมื่อเกิดปัญหา ไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ ฉันจะไม่ใช้อารมณ์ในการจัดการกับปัญหานั้น	4.40	3.56	0.83	0.23	1
54. เมื่อมีคนตำหนิหรือไม่เห็นด้วยกับงานที่ฉันทำ ฉันจะพยายามด้วยหลักการที่ถูกต้อง และพร้อมแก้ไขหากความผิดพลาดเกิดจากตัวฉันเอง	4.35	3.72	0.63	0.170	5
ด้านที่ 10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.39	3.65	0.74	0.20	4
55. ฉันเก็บรักษาทรัพย์สินของตนเองและใช้อย่างทะนุถนอมเพื่อให้มีอายุการใช้งานนาน	4.45	3.74	0.72	0.19	4
56. ฉันอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนกัน	4.41	3.75	0.65	0.17	6
57. ฉันดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขกับความเป็นอยู่ที่พออยู่พอกิน	4.38	3.71	0.67	0.18	5
58. ในทุกวันนี้ ฉันใช้ชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ	4.40	3.68	0.73	0.20	3
59. ฉันใช้จ่ายอย่างประหยัดและวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	4.39	3.52	0.86	0.24	1
60. ฉันพยายามประยุกต์หรือดัดแปลงสิ่งของต่างๆ รอบตัวให้สามารถใช้งานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด	4.28	3.49	0.80	0.23	2
ด้านที่ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ	4.37	3.62	0.76	0.21	3
61. ฉันมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่กระทำความชั่วใดๆ	4.40	3.67	0.73	0.20	4
62. ฉันสามารถระงับกิเลส ความอยากมีอยากได้ในสิ่งที่ไม่จำเป็นได้	4.33	3.49	0.84	0.24	1
63. ฉันสามารถเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับคนอื่น โดยจัดการความคิดเห็นด้านลบของตนได้	4.34	3.65	0.69	0.19	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ด้าน	I	D	I-D	(I-D)/D	ลำดับ
64. ฉันสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม หรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้	4.40	3.69	0.71	0.19	5
65. ฉันวางแผนการทำงานและเตรียมแผนสำรองเพื่อป้องกันปัญหา หรือความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเสมอ	4.34	3.58	0.77	0.21	3
66. เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในชีวิต ฉันจะยอมรับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นและพยายามเรียนรู้ที่จะปรับตัว	4.44	3.63	0.81	0.22	2
ด้านที่ 12 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ ของตนเอง	4.40	3.75	0.65	0.18	11
67. ฉันดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ	4.40	3.64	0.76	0.21	1
68. ฉันคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาต่างๆ มีส่วนช่วยขัดเกลาจิตใจให้ดีขึ้น	4.37	3.72	0.65	0.18	3
69. ฉันมีความสุขและยินดีที่ได้ร่วมกิจกรรมและได้ใช้ความสามารถช่วยเหลือ ช่วยเหลือผู้อื่น	4.40	3.79	0.61	0.16	5
70. ฉันรู้สึกภูมิใจทุกครั้งที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมสาธารณะสร้างสรรค์ ที่ดีให้กับสังคม	4.39	3.83	0.57	0.15	6
71. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมอาสาเพราะต้องการช่วยเหลือคนอื่นโดยไม่ได้นับ ว่าต้องได้อะไรตอบแทน	4.40	3.75	0.66	0.18	4
72. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น	4.44	3.77	0.68	0.18	2

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะผู้เรียน ตาม ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สามารถอภิปราย ผลการวิจัยได้ดังนี้ ค่านิยมด้านที่มีความต้องการ จำเป็นมากที่สุด คือด้านที่ 4 การใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่ง สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (กระทรวงศึกษาธิการ,2561) หัวข้อยุทธศาสตร์ ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนในทุก มิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมี

คุณภาพ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ สาม มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มี ทักษะสูง ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริวิมล ชูชีพวัฒนา (2556,น.25) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน สังกัดสังฆมณฑลราชบุรี จังหวัดราชบุรี และได้ สรุปคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ว่า ประกอบด้วย การปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีความ กระตือรือร้น แสวงหาความรู้ตลอดเวลา มีความ มุ่งมั่นตั้งใจทำงาน กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก ในสิ่งที่เหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่ง แบ่งพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

พฤติกรรมในด้านการเรียน ได้แก่ การตั้งใจฟังครูสอน ตั้งใจเรียนในชั้นเรียน การซักถามเมื่อไม่เข้าใจ การมีสมาธิไม่วอกแวก และพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ได้แก่ การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การอ่านหนังสือเพิ่มเติมนอกจากหนังสือเรียน และศึกษาสื่ออื่นๆภายนอกโรงเรียนอย่างเหมาะสม ติดตามข่าวสารเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากในชั้นเรียน ทั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะมุ่งอนาคต การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว สามารถร่วมทำน่ายพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนได้ ดังนั้น ค่านิยมด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางตรง และทางอ้อมจึงเป็นด้านที่สำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพราะในสังคมแห่งการเรียนรู้ ต้องสร้างเยาวชนให้รู้จักแสวงหาความรู้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประการหนึ่งที่ว่า มุ่งให้ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการค้นคว้า ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ของบุคคล (กนกวรรณ ปัจจวงษ์, 2559:2) นอกจากนี้ ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ยังขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ความเป็นอยู่ที่ดี สภาพแวดล้อม ระบบการเรียนการสอน ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ (Sabarinah et al, 2015, pp. 110-111)

ค่านิยมด้านที่มีความต้องการจำเป็น รองลงมาคือ ด้านที่ 1 มีความรักชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ คือ คุณลักษณะที่แสดงออกของแต่ละบุคคลถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ภาควุมใจและรักในความ เป็นชาติไทย สำนึกภูมิใจในความเป็นคนไทย ทำนุบำรุงและธำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมไทย ผูกพันหวงแหนเกียรติภูมิของชาติ ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ เป็นคนดี ศรัทธา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนา ยึดมั่นในคุณธรรมค่านิยมต่างๆ และนำมาประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตประจำวัน มีความรักภูมิใจและศรัทธาในศาสนาที่ตนเองนับถือ สนับสนุนส่งเสริมเผยแพรศาสนา ไม่ดูหมิ่นศาสนา ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของศาสนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ทำนุบำรุงส่งเสริมประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เคารพเทิดทูนจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ คอยสอดส่องป้องกันความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ซึ่งได้อธิบายเกี่ยวกับ ตัวชี้วัดผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้แก่ การเป็นพลเมืองดีของชาติ มีพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ ร้องเพลงชาติ ยืนตรงเคารพธงชาติ สามารถอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง มีความสามัคคี ประองดองรวมไปถึงปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทยมีพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ เข้าร่วมส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองดองอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม หวงแหนปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทยศรัทธายึดมั่น

และปฏิบัติตนตามหลักศาสนามีพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนถือนับถือ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เป็นแบบอย่างที่ดี เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์มีพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ มีส่วนร่วมและเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น หากสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมพื้นฐานด้านการรักชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ จะทำให้สังคมประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรือง เกิดการพัฒนาไปในทางที่สร้างสรรค์ และเกิดความรักสามัคคีภายในประเทศชาติ ซึ่งกระบวนการส่งเสริมค่านิยมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนสามารถทำได้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ การซึมซับ และการได้เห็นแบบอย่างที่ดี (ญาดา จันทรศุภระ, 2555:2) สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ที่กล่าวว่า พฤติกรรมมนุษย์ส่วนใหญ่เรียนรู้จากการสังเกตการณ์คนอื่น ๆ ทำให้เกิดการกระทำพฤติกรรมใหม่ๆ ขึ้น รวมทั้งทฤษฎีของกาเย่ (Gagne) ซึ่งกล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อได้รับความร่วมมือจากผู้เรียน โดยต้องมีสถานการณ์ต่างๆที่เป็นสิ่งเร้า กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งจากทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมตามบริบทของผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ (Ali Guney & Selda Al, 2012, pp.2334-2338)

และค่านิยมด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดอันดับ 3 คือ ด้านที่ 11 การมีความ

เข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ ซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ได้แก่ การดูแลสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใดๆ ยึดมั่นในความดีตามหลักศาสนา ซึ่งจากการทอสอบสำรวจในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ของกองบัญชาการกองทัพบกไทย รุ่นที่ 7 (2559) พบว่า การมีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ เป็นค่านิยมที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ภูมิลำเนาเดิมและอายุมีผลต่อการปฏิบัติตามค่านิยมข้อนี้มากที่สุด ซึ่งจากการศึกษานี้สามารถสรุปแนวทางในการแก้ไข ปัญหา เพื่อส่งเสริมให้มีการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การปฏิบัติต้องเริ่มจากครอบครัว แล้วนำไปสู่โรงเรียน ชุมชน และสังคมต่อไป ส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้อย่างมีสติ มีชีวิตที่สมดุล สังคมควรมีการยกย่องผู้ที่ทำความดี มีการเสียสละ และมีการลงโทษผู้ที่ทำความผิด และสื่อมวลชนต้องมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์และชี้นำสังคมในเรื่องราวดีๆ เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง

ส่วนค่านิยมด้านที่ 8 มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้เยาว์รู้จักการเคารพผู้ใหญ่ แม้ว่าจะเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็น ต่ำที่สุด แต่ก็ควรส่งเสริมและพัฒนาโดยเริ่มจากสถาบันครอบครัว จนไปถึงสถานศึกษา เพราะเป็นข้อควรปฏิบัติที่มีความจำเป็นในสังคมไทย หากบุคคลสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่พึงงาม ก็จะทำให้สังคมอยู่

ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เป็นไปตามขั้นตอนการพัฒนาทางศีลธรรมของโคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg's Stages of Moral Development) ซึ่งแบ่งพัฒนาทางศีลธรรมออกเป็น 3 ระดับ โดยผู้เรียนอยู่ระดับช่วงมัธยมศึกษา เป็นช่วงวัยรุ่น ระดับการมีศีลธรรมจะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสังคม คือ จะยอมรับความมุ่งหวังกฎเกณฑ์ทางครอบครัว กลุ่ม และประเทศชาติว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ถูกต้อง และพยายามปฏิบัติให้เหมาะสมตามเกณฑ์ของสังคมที่ตนอยู่ โดยคำนึงถึงจิตใจผู้อื่น จะทำตามความคาดหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และกลุ่มเพื่อน เพื่อแสดงพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม เรียนรู้ถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ยินยอมทำตามเพื่อหลีกเลี่ยงการตำหนิจากผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมาย ในขั้นนี้เด็กจะถือว่าสังคมอยู่ด้วยความมีระเบียบ จะต้องมีความหมายและข้อบังคับ สอดคล้องกับพัฒนาการด้าน ค่านิยมของแมสซี (Massey's Values Development) ซึ่งกล่าวว่า พัฒนาการด้าน ค่านิยมของวัยรุ่นช่วงอายุ 14-21 ปี อยู่ในระยะสังคมหล่อหลอม หมายถึง ระยะนี้เด็กจะแสวงหาผู้คนที่มีความสนใจ ค่านิยม ที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับตนเอง ซึ่งส่วนมากจะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560)

หากครอบครัวและสังคมปลูกฝังศีลธรรมตั้งแต่เด็ก ก็จะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ รู้จักผิดชอบชั่วดี รู้ผิดรู้ถูก รู้ว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ โดยใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจจริยธรรม ในการกระทำของตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล ปราศจากอิทธิพลของกลุ่ม ใช้วิจารณ์ญาณ

ตีความหมายสถานการณ์ต่างๆตามหลักการและมาตรฐานจริยธรรม ผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมโดยคำนึงถึงความถูกต้อง โดยในบริบทของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเสริมสร้างค่านิยมให้ผู้เรียนโดยการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เพิ่มพูนความรู้วิชาการ และพัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะสัมพันธ์ภาพ รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และบุคลากรของสถานศึกษานั้นๆ ก็เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญที่เอื้อต่อการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า คุณลักษณะผู้เรียนตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการจำเป็นสูงสุด หรือต่ำสุด ล้วนแล้วแต่ควรส่งเสริมให้กับผู้เรียน เพราะเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นในการหล่อหลอมให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และขยายสู่สังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งหาแนวทางสนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความใฝ่หาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้เข้ากับช่วงวัยและความสนใจ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความเข้มแข็งทางใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ
2. สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการกำหนดนโยบายการส่งเสริมให้เกิดค่านิยม ซึ่งจะเป็นประโยชน์

สำหรับครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาลักษณะการวิจัยเชิงลึกซึ่งอาจจะเป็นการศึกษาแบบกรณีศึกษา หรือการประชุมกลุ่ม เพื่อหาแนวทางให้มีการพัฒนารูปแบบและคู่มือ ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา

คุณลักษณะผู้เรียน ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

2. ควรศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้เรียนในช่วงชั้นอื่นๆ เช่น ระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถนำข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนในระดับช่วงชั้นอื่น มีคุณสมบัติพร้อมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *สรุปประเด็นสำคัญยุทธศาสตร์ชาติ*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=53165&Key=news_act [2561, Oct 17].
- กองบัญชาการกองทัพไทย. (2559). *การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการนำค่านิยมหลัก 12 ประการไปประยุกต์ใช้*. หลักสูตรพัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร รุ่นที่ 7. กรุงเทพมหานคร.
- กนกวรรณ ปัจจวงษ์. (2559). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติ*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.kruthailand.net/2014/10/05> [2557, Oct 16].
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. เอกสารการประชุม 2 ปี ปฏิรูปการศึกษา ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร.
- ญาดา จันทรศุภระ. (2555). *การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองต่างกัน (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดลินิวส์ วันที่ 17 กรกฎาคม 2557. (2557). *สพฐ.รับลูกศสช.สร้างค่านิยมคนไทยใหม่*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=37710&Key=hotnews> [2557, Oct 15].

เดลินิวส์ วันที่ 23 กันยายน 2557. (2557). *กศน.ขับเคลื่อนค่านิยม12ประการ*. แหล่งที่มา:

<http://www.dailynews.co.th/Content/education/268828/%E0%B8%81%E0%B8%A8%E0%B8%99.%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%A112%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3>

[2557, Oct 16].

ไทยรัฐออนไลน์ วันที่ 22 กันยายน 2557. (2557). *สมศ.ใส่ตัวบ่งชี้ 'ค่านิยม 12 ประการ' ประเมินรอบสี่*.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/451905> [2557, Oct 16].

แนวหน้า วันที่ 18 กันยายน 2557. (2557). *ศธ.ขงสมศ.ผลักดันค่านิยม12ประการ*. แหล่งที่มา:

<http://www.naewna.com/local/122211> [2557, Oct 16].

โพสต์ทูเดย์ วันที่ 13 ตุลาคม 2557. (2557). *ศธ.เปิดแผนยุทธศาสตร์ค่านิยม 12ประการ*. [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.kroobannok.com/72164> [2557, Oct 16].

มติชนออนไลน์ วันที่ 26 กรกฎาคม 2562. (2562). *20 ปี ปฏิรูปการศึกษาไทย ปมปัญหาที่ยังต้องแก้ไข*.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/advertorial/news_1597058

[2562.Jul 26].

ศิริวิมล ชูชีพพัฒนา.(2556).*พฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิมล ว่องวานิช.(2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2557). *ปชช.96%ชี้ค่านิยมรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์*

สำคัญสุด -64% มองค่านิยม12ประการ สำคัญ ทุกคนควรมี. แหล่งที่มา:

<https://blog.eduzones.com/magazine/134871> [2557, Oct 16].

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึง*

ประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *แนวทางการพัฒนาและประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12*

ประการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

Ali Guney and Selda Al. (2012). *Effective learning environments in relation to different learning theories*. Procedia - Social and Behavioral Sciences,46, 2334–2338.

- Reimers, Eleonora Villegas. (2003). *Teacher Professional Development: An International Review of the Literature*. Paris. CHEMS.
- Sabarinah Sh Ahmad, Mariam Felani Shaari, Rugayah Hashim and Shahab Kariminia. (2015). *Conducive Attributes of Physical Learning Environment at Preschool Level for Slow Learners*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 201, 110-120.